

Η ΝΙΚΗ
ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

THE NIKE
OF SAMOTHRACE

Εικ. 1. Ιερό των Μεγάλων Θεών, αποκαταστημένη κάτοψη στην αρχή του 1ου αι. μ.Χ. (Αμερικανικές Ανασκαφές Σαμοθράκης). 1-3. Αταύτιστα ύστερο-ελληνιστικά κτίρια· 4. Ατέλειωτο πρώιμο ελληνιστικό κτίριο (Κτίριο Α)· 6. Ανάθημα της Μιλησίας· 7, 8, 10. Χώροι εστίασης· 9. Αρχαϊστική Κόγχη· 11. Στοά· 12. Μνημείο της Νίκης· 13. Θέατρο· 14. Αυλή του Βωμού· 15. Ίερόν· 16. Αίθουσα των Αναθημάτων· 17. Κτίριο Τελετουργικού Χορού· 18. Ιερή Οδός· 20. Θόλος Αρσινόης Β΄· 22. Ιερή Οικία· 23. «Ανάκτορον»· 24. Ανάθημα Φιλίππου Γ΄ και Αλεξάνδρου Δ΄· 25. Θεατρικός Κύκλος· 26. Πρόπυλον Πτολεμαίου Β΄· 28. Δωρική Θόλος· 29. Νεώριον· 30. Βαθμιδωτός Αναλημματικός Τοίχος· 31. Ιωνικό Προστώο· 32. Έστιατόριον.

Fig. 1. Sanctuary of the Great Gods, restored plan at the beginning of the 1st cent. AD (American Excavations Samothrace). 1, 2, 3. Unidentified Late Hellenistic buildings; 4. Unfinished Early Hellenistic building (Building A); 6. *Milesian Dedication*; 7, 8, 10. Dining rooms; 9. *Archaistic Niche*; 11. *Stoa*; 12. *Nike Monument*; 13. *Theater*; 14. *Altar Court*; 15. *Hieron*; 16. *Hall of Votive Gifts*; 17. *Hall of Choral Dancers*; 18. *Sacred Way*; 20. *Rotunda of Arsinoe II*; 22. *Sacristy*; 23. "*Anakton*"; 24. *Dedication of Philip III and Alexander IV*; 25. *Theatral Circle*; 26. *Propylon of Ptolemy II*; 28. *Doric Rotunda*; 29. *Neorion*; 30. *Stepped Retaining Wall*; 31. *Ionic Porch*; 32. *Hestiatorion*.

Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

Στην αρχαία Ελλάδα ήταν εξαιρετικά δημοφιλής η παράδοση της προσωποποίησης εννοιών όπως η Θέμις, η Νέμεσις, η Τύχη, η Ειρήνη και η απεικόνισή τους σε μορφή θεάς. Η αρχαιότερη και ίσως η πιο αυθεντική από τις προσωποποιήσεις αυτές ήταν η Νίκη, η οποία από την Αρχαϊκή περίοδο εικονίζεται ως φτερωτή νέα γυναίκα που κατεβαίνει από τους ουρανοί για να στεφανώσει τους νικητές σε αγώνες ή σε πόλεμο, που κάνει σπονδή για να ευχαριστήσει τους θεούς, ή πετά για να μεταφέρει τα νέα μιας νίκης. Η Νίκη της Σαμοθράκης ακολουθεί αυτή την παράδοση στο πνεύμα της Ελληνιστικής περιόδου. Το άγαλμα μιας Νίκης στην πλώρη ενός πολεμικού πλοίου αποτελούσε το πιο ταιριαστό ανάθημα στους Μεγάλους Θεούς της Σαμοθράκης, ονομαστούς για την υπόσχεση στους μισθωμένους της προστασίας στη θάλασσα και τη μάχη, αλλά και της ηθικής βελτίωσης.

Η Νίκη της Σαμοθράκης: το καλλιτεχνικό και ιστορικό πλαίσιο

Το *Μνημείο της Νίκης* αποτελείται από ένα ορθογώνιο βάθρο, όπου είναι τοποθετημένη η βάση στη μορφή πλώρης του αρχαίου πολεμικού πλοίου *τετρήρης* πάνω στην οποία πατά το άγαλμα, καμωμένο από Παριανό μάρμαρο (εικ. 4). Από ανοιχτό γκρι Ροδιακό μάρμαρο Λάρτου είναι καμωμένα η πλώρη και το βάθρο.

Η Νίκη έχει το αριστερό της πόδι στον αέρα και μόνο το δεξιό πέλμα ακουμπά στο κατάστρωμα της πλώρης, στο τέλος της πτήσης της. Φορά χιτώνα ζωσμένο κάτω από τα στήθη, ο οποίος αποκαλύπτει παρά καλύπτει το σώμα. Το χοντρό ύφασμα του *ίματιου* καλύπτει τμήμα του χιτώνος και κατεβαίνει σε βαθιά σκαλισμένες πτυχές. Αλλού το *ίματιον* γίνεται πολύ διαφανές σαν ένα δεύτερο δέρμα, αλλού φουσκώνει και πετάει πίσω ελεύθερα. Είναι το αριστερό του αγάλματος που προξενεί τη μεγαλύτερη εντύπωση όταν το αντικρίζουμε από γωνία τριών τετάρτων: τα δύο σκέλη εμφανίζονται σε έκταση και η δομική σύνθεση της μορφής είναι πολύ σαφής, όσο αφορά τις γραμμές του σώματος, τη συσσώρευση των ενδυμάτων

THE NIKE OF SAMOTHRACE

In ancient Greece, the tradition of personifying concepts such as Justice (*Themis*), Retribution (*Nemesis*), Good Fortune (*Tyche*), and Peace (*Eirene*) and representing them in the form of a goddess was extremely popular. The most ancient and probably the most original of these personifications was Victory (*Nike*). Nike from as early as the Archaic period was portrayed as a winged young woman, descending from the skies to crown those who had won a victory at the games or at war, making a libation to thank the gods, or flying to announce the news of a victory. The Winged Nike of Samothrace follows this tradition in the spirit of the Hellenistic period: standing on the prow of a warship was a most appropriate offering to the Great Gods of Samothrace renowned for promising initiates protection at sea and in battle, but also the opportunity for moral improvement.

The Nike of Samothrace: the Artistic and Historical Context

The *Nike Monument* consists of a rectangular socle supporting a base in the form of a prow of the ancient warship *tetreres* (quadrireme, “four”) upon which stands the statue, carved in Parian marble (fig. 4). The prow and the socle are constructed of light gray Rhodian marble from Lartos.

The Nike has her left foot still airborne and only the ball of her right one touches the deck, coming to the end of her flight. The goddess wears a *chiton* belted under the breasts, in a treatment which reveals more than it conceals. The thick drapery of the *himation* covers part of the *chiton* and descends in deeply carved folds. Elsewhere the *himation* becomes very transparent like a second skin, while it billows up and flies out behind freely. It is the left of the statue that makes the most spectacular impression on the viewer when seen from a three-quarter angle: the two legs appear stretched out and the structural composition of the figure is very clear, encompassing the lines of the body, the accumulation of the garments and

Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

και την κίνηση μπροστά· από τη γωνία αυτή μπορεί να γίνει αντιληπτή πλήρως και η μεγαλόπρεπη κλίμακα της αριστερής φτερούγας. Το σώμα κατασκευάστηκε από δύο κομμάτια μαρμάρου, τα χέρια και οι φτερούγες στερεώθηκαν σ' αυτούς τους λίθους, κάνοντας ένα σύνολο από έξι κομμάτια. Ο γλύπτης της Νίκης της Σαμοθράκης, το όνομα του οποίου δεν είναι γνωστό, σχεδίασε τη Νίκη βασιζόμενος σε τουλάχιστον δύο αγάλματα που προϋπήρχαν: μία φτερωτή μορφή σε χαλκό ντυμένη μόνο με χιτώνα, και μία άπτερη μαρμαρίνη μορφή, που φορούσε χιτώνα και *ίμάτιον*. Θεωρείται πιθανόν ότι η έμπνευσή του προέρχεται από την Αττική πλαστική της Κλασικής περιόδου (π.χ. τα ενδύματα των θεαινών στα αετώματα του Παρθενώνος), όπως φαίνεται επίσης στη ζωφόρο του Μεγάλου Βωμού του Περγάμου, όπου υπάρχουν πολλές αναφορές στα γλυπτά των αετωμάτων του Παρθενώνος. Η Νίκη της Σαμοθράκης, εκτός από τις ομοιότητες της μορφής, της απόδοσης των ενδυμάτων και της σχεδίασης των φτερών, έχει επίσης κοινά με τη ζωφόρο του Μεγάλου Βωμού το σφρίγος του σώματος, τις χειρονομίες και την ένταση της δράσης.

Όσο αφορά τη χρονολόγηση του μνημείου, υπάρχει ευρεία συμφωνία για το πρώτο μισό του 2ου αι. π.Χ. Μέχρι πρόσφατα είχε γενικά γίνει αποδεκτή η ιστορική σημασία της Ροδιακής συμμετοχής στη νίκη του συμμαχικού στόλου εναντίον του ναυτικού των Σελευκιδών του Αντιόχου Γ' το 190 π.Χ. Η Ροδιακή προέλευση του λίθου της πλώρης της Νίκης μας οδηγεί πιθανότατα σε Ρόδιο γλύπτη και ίσως σε Ροδιακό ανάθημα. Ιστορικά γεγονότα που ενδεχομένως θα μπορούσαν να σχετιστούν επίσης με τους Ροδίους και την αφιέρωση της Νίκης στο Ιερό των Μεγάλων Θεών αυτή την περίοδο περιλαμβάνουν: το τέλος του Β' Μακεδονικού Πολέμου (197 π.Χ.) με τη συμβολή των Ροδίων στην ήττα του Μακεδονικού στόλου του βασιλιά Φιλίππου Ε'· τη μάχη της Πύδνας το 168 π.Χ., με τον τελευταίο Μακεδόνα βασιλιά Περσέα να αναθέτει τη Νίκη πριν τη μάχη λόγω της επαναπροσέγγισης με τους Ροδίους, ή τους Ρωμαίους οι οποίοι θα μπορούσαν να έχουν παραγγείλει τη Νίκη μετά τη μάχη για να πανηγυρίσουν τη σύλληψη του Περσέα στη Σαμοθράκη στο τέλος του Γ' Μακεδονικού Πολέμου· την επιτυχή έκβαση του Βιθυνικού Πολέμου (156-154 π.Χ.), με τη συνδρομή πέντε Ροδιακών τετρήρων στο πλευρό του βασιλιά του Περγάμου Αττάλου Β'.

THE NIKE OF SAMOTHRACE

the forward movement; from this angle the magnificent scale of the left wing can be fully appreciated. The body of the statue was made from two pieces of marble, the arms and the wings were fixed to these blocks, making a total of six pieces. The sculptor of the Nike, whose name is unknown, designed the Nike on the basis of at least two pre-existing statues: a winged figure in bronze draped only in a *chiton* and a wingless marble figure wearing a *chiton* and a *himation*. It is probable that he took its inspiration from Attic sculpture of the Classical period (e.g. the draperies of the goddesses on the Parthenon pediments), as can be seen also in the frieze of the Great Altar of Pergamon where numerous references to the sculptures of the Parthenon pediments exist. The Nike of Samothrace, apart from the resemblances of form, the treatment of the drapery, or the drawing of the feathers, also shares with the frieze of the Great Altar, the vigor of the body, the gestures, and the fervor of the action.

As for the dating of the monument, there is an ample agreement on the first half of the 2nd cent. BC. Until recently, the historical importance of the Rhodian contribution in the victory of the allied fleet against the Seleucid navy of Antiochos III in 190 BC has been generally accepted. The Rhodian provenance of the stone of the prow probably suggests a Rhodian sculptor and perhaps a Rhodian dedication. Historical events that possibly could be also associated with the Rhodians and the dedication of the Nike to the Sanctuary of the Great Gods during this period include: the end of the Second Macedonian War (197 BC) with the Rhodian contribution to the defeat of king Philip V's Macedonian fleet; the battle at Pydna in 168 BC with Perseus, the last Macedonian king, as dedicator, before the battle on the occasion of his rapprochement with the Rhodians, or the Romans who could have commissioned the Nike to celebrate king Perseus' capture on Samothrace at the end of the Third Macedonian War, after the battle; the successful outcome of the Bithynian war (156-154 BC) with the contribution of five Rhodian quadriremes, or "fours", fighting on the side of the king of Pergamon Attalos II.

Η Νίκη της Σαμοθράκης στο Ιερό των Μεγάλων Θεών

Το Μνημείο της Νίκης βρίσκεται στο ψηλότερο νοτιότερο σημείο του Ιερού των Μεγάλων Θεών (εικ. 1: 12, 2), σε μία βαθιά κόγχη που έχει ανοιχτεί στην πλαγιά του Δυτικού Λόφου πάνω και νότια από το Θέατρο (εικ. 1: 13) και δίπλα, νοτιοανατολικά, στη Στοά (εικ. 1: 11). Μέσα στην ορθογώνιας κάτοψης κατασκευή που το περιβάλλει, το άγαλμα ήταν τοποθετημένο λοξά στο νότιο πίσω τοίχο σε όψη τριών τετάρτων προς τα βορειοδυτικά. Τα δεδομένα που έχουμε στη διάθεσή μας επιτρέπουν δύο γενικές επιλογές για το σχέδιο του Μνημείου της Νίκης: μία ανοικτή κατασκευή που πλαισιώνεται σε τρεις πλευρές από έναν τοίχο περιβόλου ή μία πλήρως στεγασμένη σε μορφή ναΐσκου τετράστυλη πρόστυλη κατασκευή Ιωνικού ρυθμού.

Τα δύο κύρια συστατικά του Μνημείου της Νίκης, το οικοδόμημα από το ένα μέρος – το βάθρο, η πλώρη και το άγαλμα από το άλλο, ακολουθούν διαφορετικούς άξονες: ο βόρειος – βορειοδυτικός προσανατολισμός του οικοδομήματος πλησιάζει τον προσανατολισμό της ομάδας κτιρίων της κεντρικής ρεματιάς που αποτελούν η Αυλή του Βωμού, το Ίερόν και η Αίθουσα των Αναθημάτων (εικ. 1: 14, 15, 16)· το βάθρο, η πλώρη και το άγαλμα, ήταν προσανατολισμένα σχεδόν κατ' ευθείαν στον βορρά, παρουσιάζοντας μία εμφατική ευθυγράμμιση με το Κεντρικό Ρέμα, τον χείμαρρο ο οποίος από τον 4ο αι. π.Χ. αποτελούσε τον κύριο τοπογραφικό και οπτικό άξονα του Ιερού.

Εικ. 2. Ιερό των Μεγάλων Θεών, Μνημείο της Νίκης από βορειοδυτικά (σημερινή κατάσταση· φωτ. Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου).

Fig. 2. Sanctuary of the Great Gods, Nike Monument from the northwest (actual state; phot. Ephorate of Antiquities of Evros).

THE NIKE OF SAMOTHRACE

The Nike of Samothrace within the Sanctuary of the Great Gods

The *Nike Monument* sits at the highest southernmost vantage point in the Sanctuary of the Great Gods (figs. 1: 12, 2), in a deep niche cut into the hillside of the *Western Hill* above and south of the Theater (fig. 1: 13), adjacent to and southeast of the Stoa (fig. 1: 11). Within the rectangular structure framing it, the statue was set at an oblique angle against the back wall in a three-quarter view towards northwest. Given the state of the current research, there are two general options for the design of the *Nike Monument*: an open structure framed on three sides by a peribolos wall, and a fully roofed naiskos-like tetrastyle prostyle structure of Ionic order.

The *Nike Monument's* two main components, the edifice on the one hand – the socle, prow, and statue on the other, follow quite different directional axes: the edifice's north-by-northwest orientation is close to the orientation of the block of buildings of the central valley formed by the *Altar Court*, *Hieron*, and *Hall of Votive Gifts* (fig. 1: 14, 15, 16); the socle, prow, and statue are oriented almost due north, emphatically aligned with the torrent running through the central valley, which by the 4th cent. BC had become the Sanctuary's main topographical and visual axis.

Εικ. 3. *Μνημείο της Νίκης*, 1950:
η ανακάλυψη του δεξιού άκρου χεριού
της Νίκης της Σαμοθράκης (φωτ. Ινστιτούτο
Καλών Τεχνών Πανεπιστημίου Νέας Υόρκης).

Fig. 3. *Nike Monument*, 1950:
the discovery of the right hand of the Nike
of Samothrace (phot. Institute of Fine Arts,
New York University).

Η Νίκη της Σαμοθράκης, από την ανακάλυψή της μέχρι σήμερα

Το περίφημο άγαλμα της Νίκης ανακαλύφθηκε το 1863 στο Ιερό των Μεγάλων Θεών από τον Γάλλο υποπρόξενο και ερασιπύχνη αρχαιολόγος Charles Champrouseau. Ο Champrouseau έστειλε στο Παρίσι τα τμήματα του αγάλματος που έφτασαν στο Λούβρο, όπου έγινε (1864-1866) η πρώτη αποκατάσταση. Η Αυστριακή αρχαιολογική αποστολή, η οποία έκανε ανασκαφές στο Ιερό των Μεγάλων Θεών στα 1873 και 1875, ταύτισε τους λίθους από μάρμαρο που είχαν μείνει στο νησί το 1863, ως τμήματα της πλώρης ενός πολεμικού πλοίου που αποτελούσε τη βάση του αγάλματος. Το 1879 ο Champrouseau έφερε τους λίθους της βάσης στη Γαλλία, εκτός από έναν μεγάλο ορθογώνιο λίθο ο οποίος αργότερα αποδείχτηκε ότι ανήκει στην πάνω σειρά λίθων της βάσης του μνημείου. Η δεύτερη (1880-1883) αποκατάσταση του αγάλματος στο Λούβρο περιέλαβε και την πλώρη της βάσης. Κατά την 3η (1932-1934) αποκατάσταση του μνημείου, η πλίνθος του αγάλματος προσαρμόστηκε σε έναν λίθο ύψους 43 εκ. που τοποθετήθηκε στο ανώτερο επίπεδο της πλώρης. Από το 1955 τμήμα από το δεξί χέρι της Νίκης, η παλάμη του οποίου είχε ανακαλυφθεί το 1950 στο Ιερό των Μεγάλων Θεών (εικ. 3), είχε εκτεθεί στο Λούβρο κοντά στο άγαλμα. Εκτός από τα δύο τμήματα του λίθου τον οποίο είχε αφήσει ο Champrouseau στη Σαμοθράκη το 1879, αρκετά θραύσματα που είχαν ανακαλυφθεί από το 1950 και μετά, ανήκαν επίσης στην πλώρη του *Μνημείου της Νίκης*. τα δύο τμήματα αυτά, μία επιλογή από τα τελευταία και ένα θραύσμα φτερού από τη δεξιά φτερούγα του αγάλματος εκτίθενται στην Αίθουσα Δ. Κατά την τελευταία (2013-2014) αποκατάσταση του *Μνημείου της Νίκης* στο Λούβρο, το μνημείο μελετήθηκε με μεγάλη λεπτομέρεια, συντηρήθηκε, και συμπληρώθηκε, ενώ αποφασίστηκε η επαναφορά της άμεσης επαφής του αγάλματος με το πλοίο.

THE NIKE OF SAMOTHRACE

The Nike of Samothrace, from its Discovery to the Present Day

The famous statue of Nike has been discovered in 1863 at the Sanctuary of the Great Gods by the French vice-consul and amateur antiquarian Charles Champoiseau. Champoiseau sent to Paris the parts of the statue, which arrived at the Louvre, where the first restoration of the statue took place (1864-1866). The Austrian archaeological team, who were excavating at the Sanctuary of the Great Gods in 1873 and 1875, identified the blocks of marble, left on the island in 1863, as belonging to the prow of a warship and constituting the base of the statue. In 1879, Champoiseau brought the blocks of the base to France, except a large rectangular block later proved to belong to the upper course of the base of the monument. The second (1880-1883) restoration of the statue in the Louvre included also the prow of the base. During the 3rd (1932-1934) restoration of the monument, the plinth of the statue was fitted into a block 43 centimeters high positioned on the upper level of the prow. Since 1955 part of the right hand of the Nike, the palm of which had been discovered in 1950 at the Sanctuary of the Great Gods (fig. 3), was exhibited in the Louvre near the statue. Besides the two fragments belonging to the block Champoiseau had left in Samothrace in 1879, several fragments discovered from 1950 onwards were also from the prow of the *Nike Monument*; these two fragments, a selection of the latter, and a fragment of the right wing feather from the statue are exhibited in Hall D. During the last (2013-2014) restoration of the *Nike Monument* in the Louvre, the monument was examined in great detail, conserved, and restored, while it was decided to re-establish the direct contact between the statue and the boat.

Εικ. 4. Μνημείο της Νίκης, αριστερή όψη τριών-τετάρτων· Μουσείο του Λούβρου (φωτ. Musée du Louvre, <https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010252531/>)
© 2014 Musée du Louvre / Philippe Fuzeau)

Fig. 4. Nike Monument, three-quarter left view; Musée du Louvre (phot. Musée du Louvre <https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010252531/>)
© 2014 Musée du Louvre / Philippe Fuzeau)

Μαρμάρινο αντίγραφο της Νίκης της Σαμοθράκης

Μαρμάρινο (μάρμαρο Θάσου) ακριβές αντίγραφο του κατασκευασμένου από Παριανό μάρμαρο αγάλματος της φτερωτής Νίκης της Σαμοθράκης. Το πρωτότυπο στην πλήρη του μορφή (βάθρο, πλώρη, άγαλμα) βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου, το οποίο χορήγησε το αρχείο της τρισδιάστατης σάρωσης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης με πρωτοβουλία του αείμνηστου Περιφερειάρχη Γεωργίου Παυλίδη για την παραγωγή δύο αντιγράφων, ενός για την Αλεξανδρούπολη και ενός για τη Σαμοθράκη. Η κατασκευή των αντιγράφων ήταν προσφορά στην Περιφέρεια της F.H.L. Η. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Μάρμαρα & Γρανίτες ΑΕ. Ο σχεδιασμός της βάσης του αντιγράφου που τοποθετήθηκε στον αύλειο χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Σαμοθράκης το 2021, οφείλεται στον Γεράσιμο Θωμά, Πολιτικό Μηχανικό, δρ. Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ, MSc ΕΜΠ Προστασία Μνημείων, Εικαστικό ΑΣΚΤ.

Marble Copy of the Nike of Samothrace

Marble (Thasian marble) exact copy of the statue of the carved from Parian marble winged Nike of Samothrace discovered at the Sanctuary of the Great Gods in 1863 by the French diplomat Charles Champoiseau. The original monument in its complete form (socle, prow, statue) is exhibited in the Louvre. The latter allowed the use of its 3-D scanning for the production of two copies, one for Alexandroupolis – one for Samothrace, by the Region of Eastern Macedonia & Thrace through the initiative of the late Regional Governor George Pavlidis. The copies were produced and donated to the Region by F.H.L. I. KIRIAKIDIS Marbles – Granites S.A. The copy was placed outside the Archaeological Museum of Samothrace in 2021. The base was designed by Gerasimos Thomas, Civil Engineer-NTUA, PHD in Architecture- NTUA, MSc in the Protection of Monuments-NTUA, Artist- ASFA

THE **NIKE** OF SAMOTHRACE

© ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΒΡΟΥ

© HELLENIC MINISTRY OF CULTURE AND SPORTS
EPHORATE OF ANTIQUITIES OF EVROS

T. **+30 25510 26103** | **+30 2510 41474**

efaevr@culture.gr

<https://www.efa-evrou-apps.online/MATouchScreens/img/etc/nike>

Επιμέλεια: Δόμνα Τερζοπούλου / Editing: Domna Terzopoulou

Κείμενο: Δημήτρης Μάτσας / Text: Dimitris Matsas

Μετάφραση: Ειρήνη Κουφάκη / translation: Eirini Koufaki.

Φωτ. ανιγράφου: Σταμάτης Ζουμπουρτικούδης / Phot.of the copy: Stamatis Zouboutikoudis.

